

פרשת דברים

וחצרת ודי זהב (א, א)

ברש"י: וחצרות - במחלקתו של קרח. ודי זהב - הוכיח על העגל שעשו בשביל רב זהבשהיה להם.

וקשה, הרי חטא העגל היה קודם מחלקתו של קרח, ולמה נזכר אחריו?

בספר "יוסיף לקח" באר: רואים אנו בחיים בני אדם שאינם מאמינים בשום דבר נעלה, בשום דבר שבקדושה אלוקית, ובכל זאת נוטים להאמין בדברי הבל וריק, בכל מיני אמונות תפלות, כאובות, ידעונים וכל מיני קוסמי קסמים ולוחשי לחשים.

והנה, לאדם תמים שנכשל פעם בלכתו אחרי תוהו עוד נתן לסלוח, אבל מי שהנו מלא רוח כפירה ובקורת על עקרי היהדות וגלויי הנביאים, אם הוא נוטה להאמין בדבר כזב ושוא - לו, קשה לסלח!

לכן, הקדים כאן הכתוב מחלוקת קרח ועדתו לחטא העגל, שכן במחלקתו של קרח שלא רצו להאמין במשה נביא ה', התעורר ביתר שאת עון מעשה העגל, אז נתגלה קלונם: את פי משה עבד ה' המרו, בנבואתו כפרו - ואלו בעגל הזהב האמינו ואמרו "אלה אלהיך ישראל".

ובספר "תפוחי חיים" באר, לפי מה שכתב בספר "מעגלי צדק" לישב דברי חז"ל שאמרו: "לא חרבה ירושלים אלא מפני שבזו בה תלמידי חכמים" (שבת קיט ע"ב). וקשה, שהלא מבואר שם בגמרא שגם שאר עברות היו ביניהם, ואלו מלשון חז"ל משמע שהחורבן היה רק מפני שבזו תלמידי חכמים!

ותרץ, שכל זמן שכבדו לחכמים וצדיקים, אף על פי שהיו להם חטאים רבים לא נענשו, כי הצדיקים היו מבטלים את הגזרות, כענין מה שאמרו חז"ל: "צדיק גוזר והקב"ה מקים, הקב"ה גוזר וצדיק מבטל", אבל כשבזו את החכמים - אז תש כחם של החכמים להגן עליהם, יען כי שוב לא היתה לאנשי העיר התקשרות עמהם.

וכן כאן, הקדים "וחצרות" - מעשה קרח, ל"די זהב" - מעשה העגל, כי לולא מעשה קרח, היה יכול משה לבטל ולשרש חטא העגל מעקרו, אך בגלל מחלוקת קרח עליו נחלשכחונשאר מעווןזה פגםלדורות.

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א